

Dr. Kereszty Béla (Csongrád megyei főügyész) megnyitója

A tavaly májusban alakult Magyar Kriminológiai Társaság első ízben tartja itt Szegeden – a fővároson kívül – tudományos ülését.

A Társaság Igazgató Tanácsa nevében köszönöm, hogy meghívásunkat elfogadták és jelenlétükkel, aktív közreműködésükkel az ülés eredményes munkáját elősegítik.

Mindenekelőtt egy fájdalmas és egyben szomorú hírt kell bejelentenem: a tegnapi napon hosszú szenvedés után – 69 éves korában – elhunyt dr. Vermes Miklós elvtárs, a Társaság elnökhelyettese, címzetes egyetemi docens, a Legfőbb Ügyészség főtanácsosa. A Társaság márciusi kerekasztal konferenciáján még az elnöki teendőket látta el. Halála váratlanul következett be számunkra és fájdalmas veszteség közösségünknek.

Kérem, hogy dr. Vermes Miklós emlékének egyperces néma felállással adózzunk.

Említettém, hogy tavaly májusban alakult a Magyar Kriminológiai Társaság. A Társaság megalakulása óta több tudományos közgyűlést tartott, jelentős sikerrel. A Társaság célja, hogy a kriminológia és a büntető jogpolitika elméleti, valamint gyakorlati kérdései iránt érdeklődő szakemberek számára, a kriminológia fejlődésének előmozdítása, eredményeinek széleskörben történő ismertetése érdekében összefogja a kutatásokat és a gyakorlati munkát, segítse a magyar kriminológia fejlődését.

Az Igazgató Tanács ezen említett cél megvalósítása érdekében határozta el, hogy tudományos ülésen vitatja meg a büntetésvégrehajtási nevelés új koncepcióját. E koncepció évek során alakult ki. A büntetőjog és ezzel együtt a büntetés célja a társadalom védelmének szolgálata. Ahhoz, hogy ezt a társadalomvédelmi célt miként tudja megvalósítani – többek között – a büntetésvégrehajtás, a gyakorlati tapasztalatok és nemkülönben a társadalomtudományoknak új kutatási eredményei alapján, a nevelési koncepciót át kell gondolni, és mindezek birtokában kell a jövőre nézve kialakítani az elkövetkezendő évek elméleti és gyakorlati tennivalóit.

Felmerül a kérdés, hogy miféle védelem az a társadalom számára, amely csak utólag lép fel és csak akkor reagál, ha a társadalomra veszélyes cselekmény már bekövetkezett. A szocialista büntetőjogban a társadalom védelme és a megelőzés egyet jelent.

Cél: az egyén és a társadalom valamennyi tagjának visszatartása a bűncselekmény elkövetésétől. Ehhez az egyéni megelőzés szükséges. Ezen belül természetesen az optimális cél mindazoknál akik már bűncselekményt követtek el, a megjavítás. Ennek a feladatnak minél jobb teljesítése érdekében ülünk itt most együtt, és igyekszünk majd együttgondolkodással véleményünk és javaslatot adni azok számára, akiknek feladatuk a nevelési koncepció végleges kialakítása és később azok végrehajtása.

Nem szabad ugyanakkor elfeledni, hogy a büntetésvégrehajtásnak célja és feladata az egyéni nevelés mellett a visszatartás; a társadalom tagjainak a

visszatartása és az elkövető visszatartása is attól, hogy újabb bűncselekményt kövessen el.

A büntetésvégrehajtás kezében eszköz a társadalom védelme érdekében az elkövetőnek annak a lehetőségtől való megfosztása, hogy újabb bűncselekményt kövessen el. Tehát az elkövető visszatartása, megjavítása, rehabilitációja, a társadalomba való visszailleszkedésének elősegítése egységes egészet képez. E célkitűzés valóra váltása a büntetésvégrehajtás területén valamennyi dolgozónak, az öröknek, a nevelőknek és a parancsnokoknak egyaránt feladata – tevékenységüket összehangolva –, a kitűzött cél érdekében egységesen fellépve kell azt megoldani. Nem említettem őket külön, de nyilvánvaló, hogy a büntetésvégrehajtás dolgozóin kívül a nevelési koncepció megvalósítása a hivatásos és a társadalmi pártfogók tevékeny részvételét is igényli.

Valamennyiünk nevében tisztelettel köszöntöm tudományos ülésünk valamennyi résztvevőjét. Köszöntöm az elnökségben helyetfoglaló dr. Horváth Károlyné elvtársnőt a Csongrád megyei Pártbizottság osztályvezetőjét, a Társaság elnökhelyetteseit: Vigh Józsefet egyetemi tanárt, Szabó Andrást az Állam- és Jogtudományi Intézet osztályvezetőjét, Gödöny Józsefet az OKKRI Igazgatóját, dr. Katona Géza nyugalmazott rendőrezredest, valamint Máta Pál nyugalmazott megyei főügyészt, országgyűlési képviselőt.

A tudományos ülést ezennel megnyitom. Felkérem Nagy Tibor bv. vezérőrnagy elvtársat, a Büntetésvégrehajtás Országos parancsnokát a referátumának megtartására.

Nagy Tibor (bv. vezérőrnagy, a Büntetésvégrehajtás Országos parancsnoka) előadása:

Mai vitaülésünk témája a büntetésvégrehajtási nevelés fejlesztési koncepciója, amelyet külön kiadvány formájában a rendezvényre időben jelentkeztettek előzetesen megkaptak. Ezért a bevezető előadásban – úgy vélem – el lehet tekinteni a koncepció ismertetésétől. Helyette néhány indokoló, kiegészítő – és ha lehet itt ezzel a kifejezéssel élni – méltató megjegyzésre korlátozom mondanivalómat, érvényesítve ezzel az előadás ténylegesen „bevezető” jellegét.

Mint minden nagy hagyományokkal rendelkező társadalmi intézmény, a büntetésvégrehajtás és a börtönök története is magán viseli az egyes korszakok ideológiájának, kultúrájának jegyeit.

A különböző korokban épült börtönépületek jellegzetes módon rögzítették az egyes korszakok jogpolitikai elképzeléseit. De ugyanígy fennmaradtak a büntetésről vallott felfogás – idézőjelben mondom – „szemléleti épületei” is. A laikus, sőt a szakmai közvélemény nézetrendszerében ma is élnek azok a nézetbeli maradványok, melyek az évszázaddal ezelőtt működő elődöktől származnak.